

3. Analýza českých autentických textů II. – handout 2 Prostě sdělovací styl – mluvená komunikace

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=NRgtv3nrfso>

1. Co jste se dozvěděli o spisovné češtině?
2. Čím se liší obecná čeština od spisovné češtiny?

Hoffmannová, J. a kol.: Stylistika mluvené a psané češtiny. Praha: Academia, 2016.

A. Konverzace dvou SŠ studentek, 17 let (Vlad'ka, Miluše) ve vlaku (s. 62)

- 1 M: jak sme byli na zábavě / tak jako / to bylo / vona byla zábava sedmýho / vid' / a osmýho
- 2 prosince sme se s Pavlem poznali / víš
- 3 V: hm
- 4 M: vloni / né jako že bysme se jako teprve poznali / víš / tak sem se ho ptala / víš / jak
- 5 dlouho spolu kamarádíme / sem mu povídala / von říkal / já sem se ho nejdřív ptala
- 6 esli ví / kolikátýho je / a von říkal sedmýho né / já se říkala jo / ty eslipak to víš / a
- 7 von říká ne / a já říkám no / zejtra to bude přesně rok / a von a von prej / ty si to eště
- 8 pamatuješ? / já říkám / tobě to vypadlo hned druhej tejden vid' / ty prej si pamatuješ takový
- 9 věci / já sem se musela tlemit
- 10 [...]
- 11 my sme měli zabijačku / Roman byl dole / víš co von dělá džudo a von má tak strašně
- 12 křivý nohy / já nevím esli vod toho nebo esli se s tim už narodil / nebo já nevím fakt
- 13 von má strašně křivý nohy (...) a pan Kovárník / víš ten co nám to zabíjel / to je
- 14 takovej / von normálně
- 15 V: a **vodka'** je
- 16 M: pan Kovárník / z Podlažic / povídá mu prej / kdypak budeš patřit do rodiny? / víš
- 17 takovej to normálně / a já prej pane Kovárník prosím vás / já sem vám už několikrát
- 18 říkala že je to spolužák (...) von Roman / víš co vystoupili sme / to / u zastávky autobusu
- 19 a von si vytahoval cigaretu / a já říkám / ty Romane / ale před našima nekuř / a von
- 20 povídal / no **dyť** ne / naše máma prej / to je hezkej kluk ten Roman / mně povídala / já
- 21 povídám prosím tě mamko / vem si **brejle** / to špatně vidíš / ne von není šerednej / ale
- 22 je s nim sranda

Otázky:

1. Co je typické pro běžně mluvený dialog?
2. Najděte na řádcích 4 – 9 znaky typické pro obecnou češtinu.
3. Najděte v textu příklady výplňkových slov, tj. nadbytečných slov, která nejsou nezbytná pro obsah sdělení.
4. Napište spisovné podoby těchto slov: **vodka'**, **dyť**, **brejle**
5. Vysvětlete význam těchto nespisových slov: tlemit, fakt, šerednej, sranda

B. Dialogy v pražských obchodech (P – prodavačka, Z – zákazník/zákaznice)

- 1 Z: jedny hřebíčky
- 2 P: myslíte připínáčky
- 3 Z: jo připínáčky / já tomu říkám to
- 4 P: prosím dále
- 5 Z: a máte takový to do toho jak se to scvakává ((gestikulace)) ty drátky
- 6 P: spinky do sešíváčky / jedny?
- 7 Z: jedny stačej / hm všechno

- 16 P: co dále prosím?
- 17 Z: dárkovou kazetu

- 18 P: dámskou?
19 Z: ano
20 P: takle za dvě stě padesát takle za dvě stě sedumdesát
21 Z: něco / víc mejdel aby tam bylo
22 P: to byste musela mít mýdlovou / tu nebo tu
23 Z: tak tuhle / a máte francouzský parfém? nějak podobnej Žaklíny
24 P: ano máme Maxe za šest set dvacet pět /Diora za devět se dvacet / bude libo?
25 Z: jo tak toho Maxe / pak nějak hydratační krém
26 P: mastnější či polomastný?
27 Z: já mám smíšenou pleť
28 P: tak ten polomastný / a ještě nějaké přání?
29 Z: počkejte a Niveu sem chtěla
30 P: a pleťové mléko nebo krém?
31 Z: to mlíko pleťový
32 P: prosím / všechno to bude?
33 Z: všechno

Otázky:

1. Jak se liší jazyk prodavače a zákazníka? Uveďte příklady.
2. Uveďte příklady zjednodušení souhláskových skupin v obecné češtině.
3. Co to je kompenzační strategie? Kdo ji v dialozích využívá?